Държавен архив - Смолян
Известия „Среднородопско краезнание"
Том първи. 1997

НОВИ ДАННИ ЗА ВАСИЛ ДЕЧЕВ КАТО КМЕТ НА ЧЕПЕЛАРЕ

проф. д-р Петър Петров - София

Васил Дечев е известен като просветен деец, общественик и краевед, чиято дейност надхвърля родния му край и има национално значение. И макар за него да се знае твърде много, оказа се, че все още има неизвестни моменти от неговия живот. Става дума по-специално за материали, съдържащи се в архива на Пловдивската митрополия и на Светия синод.

След участието си в Сръбско-българската война през 1885 година Васил Дечев учителствува една година в Чепеларе. През юни 1886 година той напуска учителството и е назначен за секретар при Чепеларската митница. След това следват ежегодни премествания в с. Лесово, Ямболско, в Чепеларе, в Дъсчен кладенец. Във връзка с тези си длъжности той публикувал един от първите си трудове: Злодеянията на разбойника Дервиш Али (1887), Митниците на турската граница (1890), Митниците на българо-турската граница (1894) и други.

Една част от материалите в Пловдивската митрополия са свързани с женитбата на Васил Дечев за Евангелия Г. Аргирова от Чепеларе, станала на 10 май 1893 година. Последната била сгодена за друг, но развалила годежа и се омъжила за Васил Дечев. Венчавката била извършена от свещ. Стоян Костадинов от с. Пашмакли (дн. кв. Смолян). Оказало се обаче, че те били роднини на 7-ма степен по кръв, което според църковните закони било забранено.

Още на 1 юни 1893 година Пловдивската митрополия поискала от Рупчоския околийски началник младите съпрузи да бъдат изпратени в Пловдив, за да се заведе срещу тях църковно дело за незаконно съжителство. На това Евангелия Аргирова с молба до митрополията съобщила, че не могат да се явят, тъй като съпругът ѝ е болен. Освен това тя била разтрогнала годежа си и е венчана от свещеник, който не е подведомствен на Пловдивската митрополия. В случай на нужда би могла да изпрати заверен препис от свидетелството за венчаване. По повод на тази молба митрополията поискала заверен препис от това свидетелство чрез Рупчо-

ския околийски началник.

На 27 юни 1893 година Рупчоският околийски началник изпратил искания заверен препис от свидетелството за венчаване. Независимо от това обаче Пловдивската митрополия поискала от околийския началник да изпрати съпрузите „ полицейским образом" в архиерейското управление в Пловдив на 17 август с.г.

И наистина, на 17 август 1893 година митрополията завела сродствено дело № 78 срещу двамата съпрузи. За доизясняване на фактите обаче били изискани допълнителни сведения пак чрез Рупчоския околийски началник. Тези сведения, оформени в протокол и дознание, били изпратени на 6 октомври с.г. От своя страна младите съпрузи написали молба до Светия синод. На 25 октомври с.г. Пловдивската митрополия изпратила всички тези материали на Светия синод в София, за да се произнесе по тях.

След една година, на 30 ноември 1894 година, Светият синод уведомил Пловдивската митрополия, че е удовлетворил молбата на Васил и Евангелия Дечеви да бъде признат техният брак за законен, като същевременно им се наложи епитимия. От своя страна митрополията с решение от 13 декември 1894 година решила да им наложи глоба от 100 - 150 лева.

Докато вървяло това дело, Васил Дечев вече като кмет на Чепеларе бил замесен в една сериозна афера и влязъл в конфликт с църковните власти.

На 24 юни 1893 година свещ. Иван Толев от с. Хвойна изпратил писмо до Рупчоския архиерейски наместник, че в Рупчоското околийско управление била направена свещеническа шапка от синя хартия, за да се подиграват с него. Рупчоският архиерейски наместник уведомил незабавно Пловдивската митрополия, а последната му възложила да направи необходимото разследване. Тогава именно митрополията поискала от Рупчоския околийски началник да изпрати в Пловдив Васил и Евангелия Дечеви във връзка с обвинението за техния нередовен брак.

Хвойненският архиерейски наместник извършил необходимото дознание във връзка с направата на свещеническа калимавка и за опита да бъде подигран свещ. Иван. Като виновници били посочени полицейският старши стражар Димитър Христов, регистраторът в околийското управление Апостол Широков и помощник-военният началник Ангел Калфов. Същевременно и хвойненският околийски началник изпратил в митрополията дознанието на полицейската власт срещу Васил Дечев, обвинен, че ругаел неприлично духовенството. Като получила тези материали, митрополията ги предала на Пловдивския окръжен прокурор „ да заведе следствено дело против казаните лица и да поиска наказанието им според закона".

На 12 октомври 1894 година Пловдивската митрополия уведомила Светия синод за случилото се, както и за отказа на Пловдивския прокурор да заведе дело, тъй като деянията на обвиняемите лица не подлежали на наказание според закона. От своя страна и Светият синод, като разгледал цялата преписка на 22 март 1895 година, решил, че наистина няма закон

ковни наказания, та дори и отлъчване от църквата, на лицата, подиграли се със свещенството на господстващата в страната религия. Настояло се Светият синод да действува, щото на виновните да се наложи по-чувствително наказание. На това Светият синод в заседанието си от 4 юли 1895 година решил да се направи мъмрене на Пловдивския епархийски духовен съвет, че си е позволил да подлага на обсъждане едно решение на Синода, вместо да го приведе в изпълнение.

Стреснат от тази реакция, Пловдивският епархийски духовен съвет недоумявал какво да прави и в края на 1895 година отново решил да иска наставления от Светия синод какво църковно наказание да наложи на Васил Дечев и на другите, които се подигравали със свещеническата шапка и т.н. В писмото до Синода от 21 декември 1895 година се сочело, че сред подигралите се със свещеническата шапка имало и двама социалисти. Това били чепеларският кмет Васил Дечев и неговият брат Антон, учител, които, като социалисти, не се трогвали от никакви църковни наказания. Така обвиненията срещу братя Дечеви в безбожие били подсилени и с обвинение в принадлежност към социалистическата идея.

Скоро след това до Светия синод бил изпратен и препис от рапорта на Станимашкия (Асеновградския) архиерейски наместник, в който се твърдяло, че в Чепеларското трикласно училище имало двама учители социалисти. Единият бил главният учител Иван Славов от Стара Загора, другият бил Антон Дечев, който завършил занаятчийско училище в с. Княжево, до 15 декември 1895 година бил учител в основното училище в Чепеларе, но като брат на кмета Васил Дечев, също социалист, бил преместен от него в трикласното училище, за "да не се преподава там "Закон божий" и да не се заблуждавали възрастните ученици в това училище". Дотогавашният преподавател по "Закон божий" Илия Ангелов, завършил Самоковското духовно училище, бил преместен в основното училище на мястото на Ангел Дечев.

Във връзка с тези писма Светият синод решил:

1/ Да се препоръча на Пловдивската митрополия да постави под църковно запрещение виновниците, участвували в подигравката със свещеническата шапка.

2/ Да се помоли Министерството на вътрешните работи и изповеданията да се направи потребното за отстраняването на кмета Васил Дечев и на учителите социалисти от заеманите длъжности, както и за връщане на Илия Ангелов като учител по "Закон божий" в класното училище.

След получаване на синодалното решение Пловдивската митрополия още на 22 февруари 1896 година уведомила архиерейския наместник в Асеновград, като го подканила да постави под църковно запрещение както подигралите се със свещеническата шапка, така и чепеларските дейци Васил Дечев, Антон Дечев и Иван Славов. Тази препоръка скоро била приведена в действие.

Ударите на църковните власти все повече се насочвали към Васил Дечев. В Светия синод последователно постъпили две прошения от жители на Чепеларе (от 6 февруари и 18 март 1896 г.), в които се казвало, че Васил Дечев

бил безбожник, социалист, че преследвал православието и поддържал помаците, че четел вестници в църква по време на богослужение, че на църковния апостол бил написал на първата страница Ботевата песен "О, мой боже правий...", че отстранил едничкия певец в Чепеларската църква - учителя Георги Ангелов, че преместил от класното в основното училище учителя по "Закон божий" Илия Ангелов, като му забранил да държи проповеди в църквата. Подписалите изложенията чепеларци настоявали да се уволни кметът Васил Дечев, а учителят Илия Ангелов да се върне обратно в класното училище на мястото на Антон Дечев - настанен там от брат си и "тоже безбожник".

В Светия синод постъпил чрез Министерството на вътрешните работи и изповеданията препис от рапорта на Пловдивския окръжен управител. В него се казвало, че против чепеларският кмет Васил Дечев имало и друг род оплаквания, та трябвало да се разтури цялото кметство, понеже то самото отказвало да бламира кмета. Но тъй като след един месец предстояли общински избори, разтурянето на кметството и поверяването му на специална комисия трябвало да се отложи. Светият синод се съгласил с това предложение, още повече, че правителствените органи били съгласни с отстраняването на Васил Дечев като кмет на Чепеларе.

През юли 1896 година в Светия синод постъпили две писма със съвсем друго съдържание. Първото било от Министерството на народното просвещение, в което се съобщавало, че в резултат на извършеното дознание никакъв социализъм и никакво безбожие не били забелязани в действията на учителите Дечев и Славов в Хвойна и Чепеларе; че преподаването на "Закон божий" в трикласното чепеларско училище не е занемарено и че предвиденият в програмата материал е преминат. Второто писмо било от хвойненския свещеник Иван Толев, който твърдял, че чепеларският кмет Васил Дечев и учителят Антон Дечев не са били в Хвойна, когато някои тамошни чиновници се подигравали със свещеническото облекло.

При това конфузно положение Светият синод решил, че трябва да препрати горните писма на Пловдивската митрополия за сведение.

Архиерейският наместник в Асеновград обаче не се отказал от дискредитирането на чепеларския кмет и учителите. Така в рапорта си на 10 септември 1896 година до Пловдивската митрополия той съобщава, че Васил Дечев не е отстранен като кмет, а и учителите-социалисти останали по местата си и през новата учебна година. Сега обаче пък Пловдивската митрополия била принудена да препрати този рапорт "към дело", тъй като преписката по въпроса била приключена, а и проучването на Министерството на народното просвещение показало безпочвеността на обвиненията против учителите.

Съобразно синодалното решение от 22 януари 1896 година на Васил Дечев било наложено църковно запрещение. И въпреки рапорта на хвойненския свещеник, че той не е участвал в подигравката със свещеническите дрехи, наказанието си оставало. Най-сетне Васил Дечев се видял принуден да подаде молба до Светия синод с дата 30 октомври 1896 година, с която се разкайвал за сторената грешка в с. Хвойна, молел за опрощение и да се вдигне наложеното му църковно запрещение.

На 5 декември 1896 година Светият синод разгледал тази молба, счел, че приносителят се е покаял и вдигнал епитимията. На Пловдивската митрополия било наредено да обяви това решение в местната селска църква и за извършеното да уведоми Синода.

Но с това борбата за отстраняването на Васил Дечев като кмет на Чепеларе не престанала. На 7 април 1897 година в Светия синод постъпило ново заявление от жители на Чепеларе, в което се казвало, че Васил Дечев повторно захванал да не признава православната ралигия: в празнични дни вместо в църква, отивал в кафенето; разпоредил да се прочетат в църквата във време на богослужение прикази, издавани от общинското управление по разни въпроси. Настоявали за църковно наказание на кмета и отстраняването му от длъжност.

На Светия синод явно вече било омръзнало да се занимава с този случай, в който прозирали и пристрастие на местните църковни власти, и дребнави партизански заяждания. Затова било решено: "Да се прикани Пловдивската митрополия да внуши на заявителите, че за техни духовни нужди трябва ней да се оплакват, а не направо в Светия синод".

Въпреки отказа на Светия синод да се занимава повече със случая на чепеларския кмет, църковните власти в Пловдив и Асеновград не се примирили. За тях отстраняването на Васил Дечев от длъжност станало въпрос на чест.

На 24 юни 1897 година архиерейският наместник в Асеновград с писмо до Пловдивската митрополия отново повдигнал обвинение против Васил Дечев за Ботевото стихотворение, написано на гърба на свети апостол Лука и Апостола. Пловдивският епархийски духовен съвет веднага изпратил преписката на прокурора с молба да се разпореди за преследване и наказание на виновния.

Отговорът на прокурора на Пловдивския окръжен съд далеч не удовлетворил митрополията. В заседанието си от 24 септември 1897 година Епархийският съвет решил: "Да се изпратят преписи от това писмо на г-н Министъра на външните дела и в Светия синод, като се изкаже съжаление, загдето така презрително се отнасят гражданските власти с духовните, да се изложи подробно работата и да се поиска удовлетворение и пр."

Този път по-горните инстанции не реагирали на писмата на митрополията. Но и църковните власти не се отказали от дискредитирането на Васил Дечев. Така на 28 октомври 1897 година архиерейският наместник в Асеновград предложил на Пловдивската митрополия да се постави кметът под църковно запрещение, а след това и да му бъде наложена епитимия. Само след два дни, на 30 октомври с.г., Пловдивският епархийски духовен съвет решил Дечеви и домът, в който живеят, да се считат под църковно запрещение.

Действията на църковните власти в Асеновград и Пловдив срещу Васил Дечев този път обаче били една закъсняла реакция. Защото на 5 октомври 1897 година за кмет на Чепеларе бил избран общинският съветник Костадин В. Сивков. С указ № 1437 от 30 октомври 1897 година на Министерството на вътрешните работи Васил Дечев бил уволнен от длъжността член на Чепе-

ларския селски общински съвет и кмет на Чепеларската община, Рупчоска околия, понеже е утвърден за член на Пловдивската окръжна постоянна комисия.

Сега, когато се четат тези документи, явно е, че в тях се съдържа твърде много пристрастие. Очевидно пресилени са твърденията, че Васил Дечев и другите двама учители са били социалисти. В края на XIX век църковните, пък и други власти когато са искали да злепоставят някоя прогресивна личност, са я обвинявали в безбожие и социализъм. Впрочем, в това няма нищо чудно, тъй като мнозина български интелигенти по онова време достигнали до социализма именно по пътя на атеизма. Що се отнася конкретно до самия Васил Дечев, посочените материали го характеризират като една колоритна и свободномислеща личност.

П Р И Л О Ж Е Н И Е

1

ВАСИЛ ДЕЧЕВ СЕ НАЗНАЧАВА ЗА СЛУЖИТЕЛ В МИТНИЦИТЕ В ЧЕПЕЛАРЕ И С. ЛЕСОВО, ЯМБОЛСКО

С приказ под № 299 от същата дата [10 юни 1886 г. на Министерството на финансите], назначава се Васил Дечов за секретар при Чепеларската митница вместо Ст. П. Икономов, който се уволнява по собствено желание.

Държавен вестник, № 57 от 19 юни 1886 г.

С приказ № 553 от същата дата [9 юни 1888 г. на Министерството на финансите], разменяват се управителите на Дъсчено-Кладенската и Чепеларската митници, Иванов и Дечев, един вместо другия, в интереса на службата; заплатата на Иванов и Дечев ще следва непрекъснато.

Държавен вестник, № 66 от 21 юни 1888 г.

С приказ под № 1039 от същата дата [17 октомври 1888 г. на Министерството на финансите], разрешава се управителю Дъсчено-Кладенската митница В. Дечеву петнадесет дневен отпуск по домашни причини, който ще се счита от деня, когато почне да се ползува от него.

Държавен вестник, № 118 от 29 октомври 1888 г.

С приказ под № 1062 от същата дата [22 август 1890 г. на Министерството на финансите], разрешава се да се повърне гаранцията от 1000 лева в залог на недвижими имущества на бившия през 1887 г. началник на Урум-Беглийския [Лесовския] митарствен пункт - Васил Дечов, понеже Върховната сметна палата е проверила сметките му и с постановление под № 10 от 6 февруари т.г. го е признала за изплатен пред хазната.

Държавен вестник, № 186 от 28 август 1890 г.

ВАСИЛ ДЕЧЕВ СЕ НАЗНАЧАВА ЗА СЕКРЕТАР ПРИ МИТНИЦАТА В ЧЕПЕЛАРЕ

С приказ под № 299 от същата дата [10 юни 1886 г.], назначава се Васил Дечов за секретар при Чепеларската митница, вместо Ст. П. Икономов, който се уволнява по собствено желание.

Държавен вестник, № 57 от 19 юни 1886 г.

е проверила сметките му и с постановление под № 10 от 6 февруари т.г. го е призната за издължен пред хазната.

Държавен вестник, № 186 от 28 август 1890 г.

ВАСИЛ ДЕЧЕВ СЕ НАЗНАЧАВА ЗА СЕКРЕТАР ПРИ МИТНИЦАТА В ЧЕПЕЛАРЕ

С приказ под № 299 от същата дата [10 юни 1886 г.], назначава се Васил Дечов за секретар при Чепеларската митница, вместо Ст. П. Икономов, който се уволнява по собствено желание.

Държавен вестник, № 57 от 19 юни 1886 г.

2
ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ИСКА ОТ РУПЧОСКИЯ ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИК ДА ИЗПРАТИ В ЕПАРХИЙСКОТО УПРАВЛЕНИЕ ВАСИЛ ДЕЧЕВ И ЕВАНГЕЛИЯ АРГИРОВА

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 242. Телеграмите № 3420 и 3481 на Рупчоския околийски началник за Васил Дечев и Вангелия Аргирова от Чепеларе. - Да му се пише да ги изпрати в епархийското управление. Изпълнено: 2 юни, № 1554.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 122а, прот. № 27 от 1 юни 1893 г.

3
СЪПРУЗИТЕ ВАСИЛ И ЕВАНГЕЛИЯ ДЕЧЕВИ НЕ МОГАТ ДА СЕ ЯВЯТ В ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ. ИМАТ РЕДОВЕН БРАК.

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 293. Продължение на № 242 от 1 того. - Заявление на Евангелина, че не могат да се явят, защото мъжът ѝ бил болен, и да не им се прави вече безпокойствие като е разгодена и венчана с настоящия от свещеник неподведомствен на митрополията, а от свидетелството за венчанието им могат да пратят заверен препис. - Да се пише на околийския началник да разпореди да се снеме и ни се прати заверен от него препис от това свидетелство. Изпълнено: Следствено дело № 1771.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 128, прот. № 32 от 18 юни 1893 г.

4
В РУПЧОСКОТО ОКЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ СЛУЖИТЕЛИ НАПРАВИЛИ СВЕЩЕНИЧЕСКА ШАПКА ОТ ХАРТИЯ, ЗА ДА СЕ ПОДИГРАЯТ СЪС СВЕЩЕНИКА НА С. ХВОЙНА

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 334. Рапорта на рупчоския наместник от 26 юни т.г., № 222, със заявление от 24 същия [месец] на свещ. Ив. Толев от Хвойна, за това, че в околийското управление се правила свещеническа шапка от синя хартия и се подигравали. - Да се върне заявлението наместнику за изследване. Изпълнено: 10 юли, № 1968.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 134, прот. № 37 от 7 юли 1893 г.

5
ВАСИЛ И ЕВАНГЕЛИЯ ДЕЧЕВИ ВЕНЧАНИ В ПАШМАКЛИ (СМОЛЯН). ИСКАНЕ НА МИТРОПОЛИЯТА ДА СЕ ИЗПРАТЯТ В ПЛОВДИВ

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 338. Продължение на № 293 от 18 юни т.г. - Ответното [писмо] на Рупчоския околийски началник от 27 същаго, № 4493, с препис от свидетелството за венчанието на Васил Дечов с Евангелина Г. Аргирова из Чепеларе от страна на священик Стоян Костадинов от с. Пашмакли (Турско). - Да се поиска от същия началник да разпореди за представянието полицейским образом на казаните венчани в епархийското управление за 17-и идващия август. Изпълнено: 10 юли, № 1990.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 135, прот. № 37 от 7 юли 1893 г.

6

СЪБИРАНЕ ДОПЪЛНИТЕЛНИ СВЕДЕНИЯ ЗА СЕМЕЙСТВО ДЕЧЕВИ, РОДНИНИ НА 7-МА СТЕПЕН ПО КРЪВ

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 393. Сродствено [дело] № 78 т.г. на Васил Дечов и Евангелина Г. Аргирова из Чепеларе, роднина на 7 степен по кръв, венчани в Турско. - Отложено за доизследване. Изпълнено: 26 август, № 2461.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 141, прот. № 43 от 17 август 1893 г.

7

ЛИЦАТА, ИЗВЪРШИЛИ ПОДИГРАВКАТА СЪС СВЕЩЕНИЧЕСКИТЕ ОДЕЖДИ, СА СЛУЖИТЕЛИ ОТ РУПЧОСКОТО ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ. ОТРИЦАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ НА ВАСИЛ ДЕЧЕВ КЪМ ДУХОВЕНСТВОТО. ИСКАНЕ НА ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ КЪМ ПРОКУРАТУРАТА ЗА ЗАВЕЖДАНЕ НА СЛЕДСТВЕНО ДЕЛО.

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 477. Рапортът № 326 на Хвойненския архиерейски наместник със заявленията на священик Иван Талев и дознанията на архиерейския наместник по случая с направената священическа калимавка с цел за подигравка и компрометиране священик Ивана. - Да се изпрати цялото дело на окръжния прокурор, за да се заведе следствено дело и се накажат виновните Димитър Христов, полицейски старший, Апостол Широков, регистратор в околийското управление, и Ангел Калфов, помощник военен началник. Изпълнено: 25.IX, № 2849.

№ 478. Рапорта № 5469 на Хвойненския околийски началник с дознанията, произведени от полицейската власт относително неприличното ругание духовенството от Васил Дечов от с. Чепеларе. - Да се изпрати цялото дело на тукашния окръжен прокурор, за да заведе следствено дело против казаните лица и да поиска наказанието им според закона.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 155 а -156, прот. № 55 от 24 септемврий 1893 г.

8

РУПЧОСКИЯТ ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИК ИЗПРАЩА В ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ПРОТОКОЛА И ДОЗНАНИЕТО ЗА СЕМЕЙСТВО ДЕЧЕВИ

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 543. Продължение на № 393 от 17 август т.г. - Ответното [писмо] на Рупчоския началник от 6 того, № 356, с протокол и дознание по сродственото

дело № 78 т.г. - заедно с прошението на младите за Светия синод да му се представи и цялото им дело за произношение и пр.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 167, прот. № 65 от 25 октомври 1893 г.

9

СВЕТИЯТ СИНОД РАЗРЕШАВА БРАКА НА ВАСИЛ И ЕВАНГЕЛИЯ ДЕЧЕВИ И ПРЕДЛАГА ДА ИМ СЕ НАЛОЖИ ЦЪРКОВНА ЕПИТИМИЯ.

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 598. Посланието на Светия синод от 30 ноември т.г. под № 358, с което се явява, че удовлетворява просбата на Васил Дечев и Евангелия Дечева, предоставя на [Епархийския] съвет да им наложи църковна епитимия. - Налага им се от 100 - 150 лева.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 44, л. 264а, прот. № 54 от 13 декември 1894 г.

10

ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ УВЕДОМЯВА СВЕТИЯ СИНОД ЗА ПОДИГРАВКАТА СЪС СВЕЩЕНИЧЕСКИ ОДЕЖДИ ОТ СЛУЖИТЕЛИ ПРИ ХВОЙНЕНСКОТО ОКОЛИЙСКО УПРАВЛЕНИЕ И ЗА БЕЗДЕЙСТВИЕТО НА ПЛОВДИВСКИЯ ПРОКУРОР ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ СЛУЧАЙ. СВЕТИЯТ СИНОД ПРЕПОРЪЧВА НА ВИНОВНИТЕ ДА СЕ НАЛОЖИ ЦЪРКОВНО НАКАЗАНИЕ

Протокол № 30, § 15 на Светия синод от 22 март 1895 г.

Писмата на св. Пловдивска митрополия № 3042 и 3043 от 12 октомври м. год., с които съобщава, че през м. юни с.г. се открила преписка по повод, че някои служащи при Хвойненското околийско управление направили една шапка за подигравка и с цел да компрометират тамошния свещеник. След направеното изследване по това дело, Епархийският съвет определил да се предадат обвиненията на гражданските съдилища за наказание. Обаче Пловдивският прокурор оставил това искане без последствие, тъй като деянието, което обвиняемите лица са извършили, не било запретено под страх на наказание. - Пред вид, че няма закон за наказване на подобни ругатели, Светият синод реши да препоръча на митрополията да им наложи църковно наказание. - Преписките да се повърнат.

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 3, с. 209.

11

ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ИСКА ПО-ГОЛЯМО НАКАЗАНИЕ ЗА ЛИЦАТА, ПОДИГРАЛИ СЕ С РЕЛИГИЯТА. СВЕТИЯТ СИНОД НАСТОЯВА ЗА ЦЪРКОВНО НАКАЗАНИЕ

Протокол № 42, § 23 на Светия синод от 4 юли 1895 г.

Писмото на св. Пловдивска митрополия № 2285 от 23 последния юни, с което уведомява, че по определение на Пловдивския епархийски съвет не намира за целесъобразно да налага църковно наказание, ако ще би и отлъчване от църква за известно време, на лица, които са се подиграли със свещенството на господствуващата в страната религия, според както му бе препоръчано от Светия синод. Изказва желание Светият синод да настои, щото на виновните да се наложи друго, по-чувствително наказание. - Реши се да се направи мъмрене на Пловдивския епархийски духовен съвет, загдето е сложил на обсъждане едно

решение на Светия синод, когато бе длъжен просто да го приведе в изпълнение. Да се покани повторно да се съобрази с препоръката на Светия синод и за извършеното да доложи.

ЦДИА, оп. 791, оп. 1, а.е. 3, с. 7.

12

РЕШЕНИЕТО НА СВЕТИЯ СИНОД ЗА НАКАЗАНИЕТО НА ВАСИЛ ДЕЧЕВ. ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ИСКА НОВИ НАСТАВЛЕНИЯ ОТ СИНОДА

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 670. Ответното на Светия синод от 9 август т.г., № 662, за да се наложи църковно наказание на Васил Дечов от Чепеларе и др., които се подигравали със свещеническата шапка и пр. - Да се поискат наставления по това от Светия синод.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 72, прот. № 58 от 18 декември 1895 г.

13

СРЕД ЛИЦАТА, ПОДИГРАЛИ СЕ СЪС СВЕЩЕНИЧЕСКИТЕ ОДЕЖДИ, БИЛИ ВАСИЛ ДЕЧЕВ И БРАТ МУ АНТОН, УЧИТЕЛ. ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ СЧИТА, ЧЕ ТЕ НЕ БИХА СЕ ТРОГНАЛИ ОТ ЦЪРКОВНОТО НАКАЗАНИЕ. В ЧЕПЕЛАРСКОТО УЧИЛИЩЕ ИМАЛО И ДРУГИ УЧИТЕЛИ СОЦИАЛИСТИ. СВЕТИЯТ СИНОД ПРЕПОРЪЧВА НА ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ДА НАЛОЖИ ЦЪРКОВНО ЗАПРЕЩЕНИЕ, КАТО СЪЩЕВРЕМЕННО РЕШАВА ДА ПОИСКА СЪДЕЙСТВИЕ И ОТ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И ИЗПОВЕДАНИЯТА

Протокол № 6, § 31 на Светия синод от 23 януари 1896 г.

Писмото на св. Пловдивска митрополия № 4220 от 21 декември м.г., с което в отговор явява, че сега Пловдивският епархийски съвет недоумява какво църковно наказание ще бъде целесъобразно за налагане на лицата, които според писмата на същата митрополия от 12 октомври 1894 г. № 3042 и 3043, били направили още една свещеническа шапка за подигравка и с цел да компрометират свещеника Ив. Талев из с. Хвойна, тъй като по приети в митрополията сведения, между тия лица имало и двама социалисти - именно, чепеларският кмет Васил Дечев и тамошният учител Антон, брат на първия, които, като социалисти, не били щели да знаят от подобен род наказания. Последствие на това митрополията моли да ѝ се дадат по тоя въпрос наставления, за да ги изпълни. С писмото си № 110 от 10-и текущаго същата митрополия изпраща препис от рапорта на Станимъшкото [Асеновградското] наместничество от 5 того под № 16, с който се долага, че в Чепеларското трикласно училище имало двама учители социалисти и безбожници, именно: главният учител Ив. Славов из Ст. Загора, изчислен миналата година от Казанлъшкото педагогическо училище, и Антон Дечов, свършил занаятчийското училище в с. Княжево, който до 15 миналаго месеца бил учител в основното училище, но като брат на чепеларския кмет, тоже социалист, бил преместен от последния в трикласното, с цел да се не предава в него „Закон божий", за да се не заблуждавали възрастните ученици от това училище. В последното е преподавал „Закон божий" Илия Ангелов, свършил Самоковското духовно училище, който сега е бил оставен в основното на мястото на Дечов. - Реши се да се препоръча на св. Пловдивска митрополия да постави под църковно запрещение виновниците, които са взели участие при подигравката. Да се помоли Министерството [на вътрешните работи и изповеданията] да стори пот-

ребното за отчислението на кмета и на споменатите социалисти учители и повръщането на учителя Илия Ангелов, като свършил духовно училище, в класното училище, за да преподава „ Закон божий".

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 4, с.181-182.

14

ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ НАРЕЖДА НА АРХИЕРЕЙСКИЯ НАМЕСТНИК В АСЕНОВГРАД ДА БЪДАТ НАЛОЖЕНИ ЦЪРКОВНИ НАКАЗАНИЯ НА ВАСИЛ ДЕЧЕВ И ДРУГИТЕ ПРОВИНИЛИ СЕ ЛИЦА

Изходящ дневник на Пловдивската митрополия. Писмо № 597 от 22 февруари 1896 г. до архиерейски наместник в Асеновград. Анотация.

Като му се явява за вървежа на делата против регистратора на околийското управление в Хвойна и др. с подиграване със свещеническите дрехи и другото против Васил Дечев от Чепеларе и съгласно послание № 243 на Светия синод, поканва се да разпореди за поставянието всички тия лица под църковно запрещение. Вх. № 592, дело № 10.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 54, л. 39а - 40.

15

ЖИТЕЛИ НА ЧЕПЕЛАРЕ УВЕДОМЯВАТ СВЕТИЯ СИНОД ЗА РЕДИЦА ДЕЙСТВИЯ НА ЧЕПЕЛАРСКИЯ КМЕТ ВАСИЛ ДЕЧЕВ, НАСОЧЕНИ ПРОТИВ РЕЛИГИЯТА И НЕЗАЧИТАНЕ НА БОГОСЛУЖЕНИЕТО. ОПИТИ ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ НА В. ДЕЧЕВ КАТО КМЕТ

Протокол № 25, § 27 на Светия синод от 25 май 1896 г.

Прошенията вх. № 274 и 455 от 6 февруари и 18 март на жителите от с. Чепеларе, в които излагат, че кметът им Васил Дечов бил безбожник, социалист, че преследвал православието и поддържал помаците, че четел вестници в църква във време на богослужение, че на църковния апостол бил написал на първа страница Ботевата песен „ О мой боже правий..." , че отстранил едничкия певец в чепеларската църква - учителя Георги Ангелов, че преместил от класното в основното училище учителя по „ Закон божий" Илия Ангелов, свършил Самоковското духовно училище, като му запретил да държи проповеди в църква, молят да се ходатайствува да се премахне тоя кмет, както и да се повърне учителя Ангелов обратно в класното училище, в което Дечов настанил брата си, тоже безбожник. Прочете се и проводения от Министерството на изповеданията при писмо № 4807 от 10 того препис на рапорта на Пловдивския окръжен управител, с който последният съобщава, че против същия чепеларски кмет имало и друг род оплаквания, та заслужава да се разтури всичкото кметство, понеже отказало да бламира само кмета, но предвид наближаващите вече избори за общинските съвети намира, че по-добре ще бъде ако това разтуряне се отложи, закога до изборите остане един месец, и управлението се повери на комисия, съгласно Закона за общините. - Предвид обстоятелството, че правителството е взело бележка за отстранението на речения кмет от общинското управление, и че времето за това е накъсяло, Светият синод остая съгласен с предложението на Пловдивския окръжен управител.

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 5, с.109-110.

16

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНОТО ПРОСВЕЩЕНИЕ ОПРОВЕРГАВА ОБВИНЕНИЯТА ПРОТИВ ЧЕПЕЛАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ В СОЦИАЛИЗЪМ И БЕЗБОЖИЕ. ХВОЙНЕНСКИЯТ СВЕЩЕНИК ПЪК СЪОБЩАВА, ЧЕ ВАСИЛ ДЕЧЕВ И БРАТ МУ АНТОН НЕ СА УЧАСТВУВАЛИ В СЛУЧКАТА, СТАНАЛА В С. ХВОЙНА

Протокол № 33, § 6 на Светия синод от 13 юни 1896 г.

Писмото на Министерството на изповеданията № 5975 от 8-и того, придружено от препис от писмото на Министерството на народното просвещение № 7562 от 1-и същия месец. Министерството на народното просвещение съобщава, че никакъв социализъм и никакво безбожие не били забелязани в действията на учителите Дечов и Славов в Хвойна и Чепеларе, че преподаването на „Закон божий" в трикласното чепеларско училище не е било изоставено; наопъки преминат бил предвиденият в програмата материал; че според писменото показание на хвойненския свещеник Ив. Толев, чепеларският кмет В. Дечов и учителят А. Дечов не са били в Хвойна, когато някои тамошни чиновници се подигравали със свещеническото облекло. - Реши се да се проводи в св. Пловдивска митрополия препис от гореозначеното писмо на Министерството на народното просвещение и препис от показанията на хвойненския свещеник, за които става реч горе.

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 5, с. 161.

17

ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ПРИЕМА ЗА СВЕДЕНИЕ ПИСМОТО НА СВЕТИЯ СИНОД ЗА ВАСИЛ ДЕЧЕВ И БРАТ МУ АНТОН

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 384. Послание на Светия синод от 8 того № 1022, с което изпраща два преписа от направеното изследване за убежденията и вярванията на учителите в Чепеларе А. Дечев и Ив. Славов и пр. - Да се има за сведение.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 112а, прот. № 40 от 12 юли 1896 г.

18

АРХИЕРЕЙСКИЯТ НАМЕСТНИК В АСЕНОВГРАД ПРОДЪЛЖАВА ДА ОТПРАВЯ ОБВИНЕНИЯ ПРОТИВ ВАСИЛ ДЕЧЕВ И ЧЕПЕЛАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 479. Рапорта № 1029 от 10 септември т.г. на Станимашкия архиерейски наместник, с който явява, че против чепеларския кмет В. Дечев нищо не е направено и че социалистите учители оставали пак тази година. - В дело, понеже по това имаше преписка, която се свърши. Министерството изследвало работата и не се оказало нищо.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 112, прот. № 47 от 25 септември 1896 г.

19

ВАСИЛ ДЕЧЕВ СЕ РАЗКАЙВА ЗА ПОСТЪПКАТА СИ И МОЛИ СВЕТИЯ СИНОД ДА ОТМЕНИ НАЛОЖЕНОТО МУ ЦЪРКОВНО НАКАЗАНИЕ

Протокол № 63, § 11 на Светия синод от 5 декември 1896 г.

Молбата на Васил Дечов из с. Чепеларе, Рупчоска околия, с дата 30 октомври т.г., вх. № 1639, един от подигравачите на свещеническите дрехи в с. Хвойна,

която се разкайва за сторената си грешка, моли да бъде опростен и да се вдигне запрещението, наложено му със синодално решение от 23-и януари т.г. - Реши се да се съобщи на св. Пловдивска митрополия, че поради покаянието на просителя, Светият синод вдига епитимията; митрополията да разпореди, за да се обяви за това в местната селска църква и за извършеното да уведоми Светия синод.

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 7, с. 28.

20

НОВИ ОПЛАКВАНИЯ ПРОТИВ ВАСИЛ ДЕЧЕВ, ЧЕ НЕ ЗАЧИТА ХРИСТИЯНСКАТА ЦЪРКВА И ИСКАНЕ ДА БЪДЕ ОТСТРАНЕН КАТО КМЕТ

Протокол № 27 на Светия синод от 3 юни 1897 г.

Заявлението на жителите из с. Чепеларе, Рупчоска околия, вх. № 604 от 7-и април т.г., с което се оплакват от тамошния общински кмет Васил Дечов, който повторно захванал да не признава православната религия: в празнични дни, вместо в църква, отивал в кафенето; разпоредил да се прочетат в църквата във време на богослужение прикази, издавани от общинското управление по разни въпроси. Като съобщават това, молят да бъде наказан В. Дечов църковно, като се направи потребното да се отстрани и от кметуването. - Реши се да се прикани св. Пловдивска митрополия да внуши на заявителите, че за техни духовни нужди трябва ней да се оплакват, а не направо в Светия синод.

ЦДИА, ф. 791, оп. 1, а.е. 7, с. 28.

21

АРХИЕРЕЙСКИЯТ НАМЕСТНИК В АСЕНОВГРАД ПРОДЪЛЖАВА ДОНОСИТЕ СИ ПРОТИВ ВАСИЛ ДЕЧЕВ, А ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ ТЪРСИ СЪДЕЙСТВИЕТО НА ПРОКУРАТУРАТА

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 470. Рапорта № 735 от 24 юни т.г. на Станимашкия архиерейски наместник, с който донася резултата по обвинението на Васил Дечев от Чепеларе в написване едно стихотворение на гърба на образа свети апостол Лука в Апостола. - Да се препрати цялата преписка в прокурорството с молба да разпореди за преследване и наказание виновния и да ни яви за следствието.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 194, прот. № 55 от 2 юли 1897 г.

22

ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ НЕДОВОЛНА ОТ ОТГОВОРА НА ПРОКУРОРА И ТЪРСИ СЪДЕЙСТВИЯ ОТ СВЕТИЯ СИНОД И МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНИТЕ ДЕЛА И ИЗПОВЕДАНИЯТА

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 674. Ответното № 3439 на прокурора при тукашния окръжен съд. - Да се изпратят преписи от това писмо на г-на Министра на външните дела и на Светия синод, като се изкаже съжаление, загдето така презрително се отнасят гражданските власти с духовните. Да се изложи подробно работата и да се поиска удовлетворение и пр.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 217, прот. № 77 от 24 септември 1897 г.

23

АРХИЕРЕЙСКИЯТ НАМЕСТНИК В АСЕНОВГРАД ПРЕДЛАГА И ПЛОВДИВСКАТА МИТРОПОЛИЯ РЕШАВА ВАСИЛ ДЕЧЕВ И ДОМЪТ МУ ДА БЪДАТ ПОСТАВЕНИ ПОД ЦЪРКОВНО ЗАПРЕЩЕНИЕ

Входящ дневник на Пловдивската митрополия. Анотация.

№ 828. Рапорта № 1085 от 28 того на Станимашкия архиерейски наместник, с който предлага, щото преди да внесе Васил Дечев епитимия, да се счита под църковно запрещение. - Приема се да се считат те и домът, в който живеят, под църковно запрещение.

ОДА-Пловдив, ф. 67К, оп. 1, а.е. 55, л. 235а, прот. № 94 от 30 октомври 1897 г.

24

ВАСИЛ ДЕЧЕВ ОСВОБОДЕН КАТО КМЕТ НА ЧЕПЕЛАРЕ И НАЗНАЧЕН ЗА ЧЛЕН НА ПЛОВДИВСКАТА ОКРЪЖНА ПОСТОЯННА КОМИСИЯ

С приказ под № 1437 от 30 октомври т.г. (на МВР) уволнява се от длъжността член на Чепеларския селски общински съвет и кмет на Чепеларската община, Рупчоска околия, Васил Дечов, понеже е утвърден за член на Пловдивската окръжна постоянна комисия, и вместо него за кмет утвърдява се избраният от съвета в заседанието му от 5 октомври т.год. (протокол № 31) общински съветник Костадин Д. Сивков.

Държавен вестник, г. XIX, № 247 от 6 ноември 1897 г.